

19.09.2019, București

DEZBATERE NAȚIONALĂ

CADRUL INTERN ȘI EXTERN AL APĂRĂRII ROMÂNIEI ÎNTREGITE ÎN ANUL 1919

În seria de manifestări dedicate Centenarului Marii Uniri, începută în anul 2018, **Academia Oamenilor de Știință din România** lansează în agora academică și în spațiul public național, spre reflecție și analiză, o nouă temă de interes major pentru istoria și conștiința românească, referitoare la perioada imediat următoare împlinirii idealului național al Unirii. Sub genericul **CADRUL INTERN ȘI EXTERN AL APĂRĂRII ROMÂNIEI ÎNTREGITE ÎN ANUL 1919**, AOSR organizează o **Debatere academică** focalizată pe procesele și evoluțiile politice și militare desfășurate după actul istoric de la 1 Decembrie 1918. Evenimentul va avea loc în data de 13 noiembrie, începând cu orele 11.00, în Sala de Conferințe a AOSR (noul sediu al instituției, str. Ilfov, nr. 3, sector 5, București). La dezbateri, vor participa membri ai corpului academic, reprezentanți ai instituțiilor statului, istorici, oameni de știință și de cultură, studenți.

După momente tragice (ocupația germană, atrocitățile comise de trupele Puterilor Centrale în Capitală și în țară, retragerea Guvernului la Iași), după reorganizarea Armatei Române cu sprijinul Franței și victoriile istorice repurtate pe câmpul de luptă, la Mărăști, Mărășești și Oituz, după sacrificii eroice și pierderi uriașe de vieți omenești în timpul primului Război Mondial, România, aliată cu statele Antantei, se află, la sfârșitul conflagrației, în tabăra învingătoare. Colapsul Imperiului Țarist, odată cu lovitura de stat bolșevică, prăbușirea Imperiului Austro-Ungar și întregul șir de evenimente ulterioare, tezele lansate prin cele *14 puncte* ale președintelui american Woodrow Wilson, care deschideau perspectivele dreptului la libertate, autodeterminare și independență pentru popoarele subjugate ale Europei, toate acestea formează un cadru politic și ideologic favorabil pentru afirmarea și realizarea intereselor naționale ale României. Cele trei acte ale unirii provinciilor românești cu Regatul României (Basarabia, Bucovina și Transilvania) împlinesc visul de întregire a țării și constituirea României Mari. Perioada

imediat următoare evenimentului epocal al Marii Uniri este una dificilă atât la nivel intern, în spațiul românesc întregit cu provinciile istorice revenite la Patria-Mamă și, în special, în Transilvania, cât și la nivel internațional.

În anul 1919, la 18 ianuarie, începe Conferința de Pace de la Paris, care are drept obiect dezbateră, negocierea și consacrarea prin tratate politice internaționale ale noilor realități geopolitice rezultate în urma Primului Război Mondial. Odată cu destrucțurarea Imperiului Austro-Ungar și Unirea Transilvaniei cu România, pe fondul trasării liniilor de demarcație, iau amploare confruntările armate dintre trupele românești și maghiare. Conflictul este intensificat prin preluarea puterii de către Guvernul lui Béla Kun în Ungaria și instaurarea Republicii Sovietice Ungaria, care aduc un nou pericol în inima Europei: comunismul. Regimul lui Kun declară, la 16 aprilie 1919, război României cu scopul de cucerire a Transilvaniei, ceea ce determină reacția fermă a Armatei Române, care, într-o ofensivă fermă, înfrânge și destrucțurează forțele maghiare. Pentru apărarea Transilvaniei și eliminarea pericolului comunist, la 4 august 1919, trupele românești ocupă Budapesta, ceea ce determină căderea guvernului Kun și a regimului comunist. După aceste evenimente de importanță capitală pentru noua Europă rezultată în urma războiului, trupele românești părăsesc Budapesta la 14 noiembrie 1919 și, la 25 februarie 1920, Ungaria. Prin ofensiva pentru apărarea Transilvaniei și a valorilor democratice ale Europei, România își consolidează poziția la nivel intern și internațional, în cadrul negocierilor din cadrul Conferinței de Pace de la Paris și a Tratatului de la Trianon, care va fi semnat la 4 iunie 1920. Ulterior, după semnarea Tratatului, începe o epocă benefică pentru dezvoltarea economică și culturală a României, precum și pentru afirmarea sa pe plan internațional.

În acest cadru istoric și context tematic, Dezbateră organizată de Academia Oamenilor de Știință din România își propune să ia în discuție *o serie de teme și aspecte fundamentale*:

1. **Contribuția armatei române la întregirea României**
2. **Cele 14 puncte ale președintelui W. Wilson**
3. **Curaj și demnitate pentru înfăptuirea și apărarea Marii Uniri**
4. **Unirea Basarabiei – respingerea agresiunii bolșevicilor ruși**
5. **Unirea Bucovinei – lupta împotriva atacurilor declanșate de naționaliștii ucraineni și bolșevicii ruși**
6. **Unirea Transilvaniei – respingerea agresiunilor regimului bolșevic condus de Bela Kun. Ocuparea Budapestei**

7. **Lupta diplomatică pentru confirmarea prin tratate internaționale a Unirii Transilvaniei, Bucovinei și Basarabiei cu România**
8. **Importanța istorică a Marii Uniri**
9. **Raporturile politice dintre România și Marile Puteri după încheierea războiului**
10. **Conferința de Pace de la Paris – cadrul creării noii Europe: state, negocieri și tratate;**
11. **România în cadrul Conferinței de Pace de la Paris;**
12. **Tratatul de la Trianon și consfințirea frontierelor României Mari**

Concluziile **Dezbaterii CADRUL INTERN ȘI EXTERN AL APĂRĂRII ROMÂNIEI ÎNTREGITE ÎN ANUL 1919** vor fi redactate într-o **Sinteză finală**, care va fi diseminată în mediile academice și prezentată opiniei publice. Cele mai substanțiale comunicări vor fi incluse într-un volum științific sub egida Academiei Oamenilor de Știință din România.

Manifestarea face parte din Proiectul „DEZBATERILE AOSR”, inițiat de Academia Oamenilor de Știință din România în anul 2017, prin care instituția realizează o serie de întâlniri și discuții, având ca participanți responsabili politici, factori de decizie, reprezentanți ai mediilor academice și educaționale, oameni de știință, cercetători, experți, studenți, membri ai societății civile etc., pe teme de interes prioritar pentru România de azi și pentru viitorul țării. Prin Proiectul „Dezbaterile AOSR”, instituția organizatoare realizează o agora a personalităților vieții publice și academice, a reprezentanților societății românești în diversitatea ei, un spațiu al dialogului pe teme majore, al ideilor și soluțiilor și, nu în ultimul rând, un cadru al dialogului între generații. Obiectivul fundamental al Proiectului îl reprezintă realizarea unui for academic, științific, cultural și civic în cadrul căruia să fie identificate și promovate soluții pentru dezvoltarea și afirmarea României în Uniunea Europeană și în lume.

Prof. univ. dr. ing. Adrian BADEA

Președintele Academiei Oamenilor de Știință din România